

ves, bokros, kis részen bozótos. Első említését Wosinsky Mórnak köszönhetjük. Ő kettős sáncgyűrűvel körülvett kúp alakú hegyet ír le.

A korábbi években igen sűrű bozót fedte a vár nagy részét, ezért kutatásra alkalmatlan volt. Első felmérését 1993-ban készítettük el (Nováki Gyula–Miklós Zsuzsa). Akkor a bozót miatt nem mindenütt tudtunk részletes megfigyelést tenni, 1993-as felmérésünk szerint a kúp a hegy folytatása felől, a keskeny nyeregből kb. 1,0 m-rel emelkedik ki. Itt két terasz van, a felsőnek a külső szélén alacsony sánc is van. Az ÉK-i oldal igen meredek, itt nincs erődítés.

2002 tavaszán a hegy Ny-i oldalán és a vár D-i végénél fakitermelést végeztek. Több fát kivágtak a várban is. Ennek eredményeként tavasszal elég jól áttekinthető volt az erődítés. Leletet azonban akkor sem találtunk. Az erődítés vonala kirajzolódott.

A felszíni megfigyelések alapján a földvár nagy valószínűséggel Árpád-kori. Alapterülete kb. 14×25 m (0,035 ha).

A 2002. évi szondázó ásatás segítségével egyrészt a vár korát, másrészt az erődítés szerkezetét szerettem volna pontosítani. Egy É–D-i irányú kutatóárokka-
l akar-
tam teljes metszetet nyerni. Az árkok kijelölésekor azonban figyelembe kellett vennem a meglévő és a már kivágott fákat. A 33 m hosszú I. árokban a 20–60 cm vastag humusz alatt a fokozatosan sárguló lösz mutatkozott. Csupán két helyen találtunk kis gödröt, amelyekre igen halvány elszíneződés utalt. Az árok É-i vége közelében bukkant elő egy kelta hamvasztásos sír: a kézzel formált fazékban az emberi hamvakon kívül vaslánc volt. A fazék mellett pedig egy ép és egy erősen roncsolt boka-
percec hevert. Emberi hamvak a fazékon kívül is előfordultak.

A II. árokkal a belső árok ÉNy-i részét vágtuk át. A lapos aljú árok alját a jelenlegi felszíntől 190 cm mélységben értük el.

A III. árokkal a belső árok D-i szakaszát vágtuk át. Itt a szintén lapos aljú árok alja 70 cm mélységben bontakozott ki.

Az ásatás során – a kelta síron kívül – bronzkori leletek kerültek felszínre. Annak ellenére, hogy középkori leletek nem kerültek elő, típusa alapján ez a vár Árpád-kori lehet. A leletek hiánya arra utal, hogy a várat – ha egyáltalán elkészült – nem lakták. Befejezetlenségét jelzi az is, hogy az árkok sekélyek, lapos aljúak, holott domb- és hegyvidéken mély V-alakúak szoktak lenni.

MIKLÓS ZSUZSA

95. Felsőpakony, Attila utca és Géza fejedelem utca (Pest megye) A

2002. október 3-án helyszíni szemlét végeztem a területen, mert telektulajdonosok építkezés során edénytöredékeket találtak, s erről bejelentést tettek. Az Attila u. ÉK-i oldalán vezetékárkot ástak, a változó vastagságú

humuszos, részben kevert rétegben, az alatta lévő homokos altalajban régészeti jelenséget nem tapasztaltam. Az utca ÉK-i oldalának DK-i kétharmadán lévő telken leletet nem találtam. A 966 hrsz. telektől ÉNy-ra, és a 955 hrsz. telken néhány cserepet találtam. DK felé, a 967–968 hrsz. telkeken sok lelet volt a felszínen. A Géza fejedelem u. mentén a 962–956 hrsz. telkeken, és az utca túloldalán, a 938–941 hrsz. telkeken találtam cserepeket. A lelőhely ÉNy-i feltételezhető folytatása a korábbi belterületi részen már beépült. A késő avar telep eredeti kiterjedése részben a nem hozzáférhető (építkezés, sűrű gyom) telkek miatt, részben a tereprendezés miatt bizonytalan. Az erdőtelepítés, majd erdőirtás és tereprendezés kövekeztében a lelőhely nagyrészt már elpusztulhatott.

DINNYÉS ISTVÁN

96. Fonyód, M7 autópálya csomópont

(Somogy megye) Ő, Rő, Á, Kö

2002. február 14-én terepbejárást végeztünk az úgynevezett fonyódi csomópontban. Célunk a leendő nyomvonalon és csomópontban, valamint az üzem-mér-nökség területén levő esetleges régészeti lelőhelyek megállapítása volt. Kérdés volt, hogy a nyomvonal-korrekció, azaz a nyomvonal D-re helyezése miatt a korábbi csomópontban, Fehérbézsentyől É-ra rögzített Árpád-kori, középkori lelőhely összefüggésben van-e a jelenlegi csomópont területével.

A 149+670–880 km szelvények között, a csomópont K-i szélén egy É–D-i kiterjedésű régészeti lelőhelyet rögzítettünk. É-i és D-i irányban is túlnyúlt a nyomvonalon; D-i határát megállapítottuk, É-i része Fehérbézsentyől K-re É felé húzódott. Elképzelhető, hogy összefüggésben van az előbb említett, a korábban tervezett csomópont területén megfigyelt Árpád-kori, középkori lelőhellyel. A lelőhely nagy részén ugyanis Árpád-kori, középkori edénytöredékeket, pl. rádlimintás oldaltöredékeket, bordás peremdarabot, egy-két aljtöredéket leltünk, amelyek a nyomvonaltól É-ra sűrűsödnek, D felé egyre ritkulnak. A nyomvonal, illetve a lelőhely D-i részén őskori kerámia, egy-két kopott jellegű oldaltöredék került elő. A lelőhely egy É–D-i irányú dombhát felső részén húzódik. A nyomvonalba eső kiterjedése 210×46 m, Ny-i szélén 70 m széles, összesen 10 300 m².

A csomópont É-i felhajtó ágának É-i részén 2 db kopott, jellegtelen őskori és középkori edénytöredéket gyűjtöttünk mintegy 50–60 m átmérőjű körben. A lelőhely kiterjedése 2300 m².

A csomóponttól közvetlenül Ny-ra levő üzem-mér-nökség területén, illetve attól NyÉNy-ra egy hosszú, É–D-i irányú dombháton mintegy 220 m átmérőjű körben kb. két tucat őskori (valószínűleg neolitikum-réz-kor), egy-két római és néhány középkori edénytöredéket leltünk szóróványosan. Az üzem-mér-nökség területére eső lelőhelyrész területe 4500 m².